

**GARANȚII DE PROTECȚIE A DREPTULUI LA VIAȚA PRIVATĂ ÎN CADRUL
CONTROLULUI JUDICIAR AL URMĂRIRII PENALE**

**GUARANTEES FOR THE PROTECTION OF THE RIGHT TO PRIVATE LIFE IN THE
JUDICIAL REVIEW OF CRIMINAL PROSECUTION**

Daniel CRISTEA, dr. în drept,
comisar șef de poliție,
Inspectoratul de Poliție Județean Buzău, ROM
E-mail: cristeadaniel415@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-5786-2619

Rezumat: *Dreptul la viața privată face parte și este inclus în categoria drepturilor fundamentale. Transformările globaliste au pus accent pe respectarea dreptului la viața privată, tocmai ca o componentă necesară într-o societate în schimbare. Desfășurarea urmăririi penale impune într-un stat de drept, într-o societate în plină transformare, un control care să garanteze această protecție, în echilibrul cu interesul statului. În acest sens, instituția judecătorului de instrucție, prevăzut în legislația RM și judecătorul de drepturi și libertăți, prevăzut în legislația din ROM, au fost create tocmai pentru a garanta dreptul la viața privată, cu ocazia desfășurării activităților de urmărire penală, care implică imixtiunea în viața privată, în funcție de necesitate. Prezentul studiu descrie rolul judecătorului de instrucție, prevăzut în legislația RM și judecătorul de drepturi și libertăți, prevăzut în legislația din ROM, privind analiza modului de aplicare în cadrul procedurilor probatorii a tuturor acțiunilor desfășurate în contrapartidă cu dreptul la viața privată.*

Cuvinte-cheie: *dreptul la viața privată, control judiciar, garanții, analize, faza de urmărire penală*

Abstract: *The right to privacy is part of and is included in the category of fundamental rights. Globalist transformations have emphasized the respect for the right to privacy, precisely as a necessary component in a changing society. The conduct of criminal prosecution requires, in a state of law, in a society in full transformation, a control that guarantees this protection, in balance with the interest of the state. In this sense, the institution of the investigating judge, provided for in the legislation of the Republic of Moldova and the judge of rights and freedoms, provided for in the legislation of the Republic of Moldova, were created precisely to guarantee the right to privacy, during the conduct of criminal prosecution activities, which involve interference in private life, depending on necessity. This study describes the role of the investigating judge, provided for in the legislation of the Republic of Moldova and the judge of rights and freedoms, provided for in the legislation of the Republic of Moldova, regarding the analysis of the application within the evidentiary procedures of all actions carried out in return for the right to privacy.*

Keywords: *right to privacy, judicial review, guarantees, analysis, criminal prosecution phase*

Introducere

Pentru a face față complexității tipurilor de amenințări cu privire la respectarea dreptului la viața privată, spunem să se stabilească, să se implementeze și să se mențină un sistem de obținere a probatoriului în deplină legalitate, prin măsura dispusă în urma analizei instituției judecătorului de instrucție, prevăzut în legislația RM și judecătorului de drepturi și libertăți, prevăzut în legislația din ROM.

Rezultate și discuții

În multitudinea de cauze pe acest segment, Curtea Europeană a Drepturilor Omului analizează întotdeauna ingerința cu ocazie efectuării măsurii dispuse, ca urmare a măsurilor speciale de investigații, perchezițiilor, diseminarea de informații și imagini, dar și de colectare, distribuire și orice alte măsuri cu care este sesizată Curtea, ca urmare a plângerilor părților care se consideră viciate prin încălcarea de către autoritățile statelor a dreptului la viața privată. Tocmai aceste ingerințe trebuie analizate de instituția judecătorului de instrucție, prevăzut în legislația RM și judecătorul de drepturi și libertăți, prevăzut în legislația din ROM. În acest sens, viața privată beneficiază în procesul penal de protecția legii în ROM și RM, potrivit rolului judecătorului de instrucție, prevăzut în legislația RM și judecătorului de drepturi și libertăți, prevăzut de legislația din ROM, de a dispune măsuri în baza analizei imixtiunii dreptului la viața privată și a impactului, urmărind de a nu se încălca abuziv, în faza urmăririi penale. Potrivit art. 300, art. 301 CPP RM¹, judecătorului de instrucție i se conferă

¹ **Art. 300 CPP RM.** Sfera controlului judiciar. (1) Judecătorul de instrucție examinează demersurile procurorului privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații și de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere care limitează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei, precum și demersurile privind finalizarea urmăririi penale în lipsa învinutului. (2) Judecătorul de instrucție examinează plângerile împotriva actelor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații dacă persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege. (3) Judecătorul de instrucție examinează plângerile împotriva acțiunilor ilegale ale procurorului care nemijlocit exercită acțiuni de urmărire penală dacă persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege. (3¹) Judecătorul de instrucție examinează cererile privind accelerarea urmăririi penale. (3²) Demersurile procurorului privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală, a măsurilor speciale de investigații și de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere, plângerile împotriva actelor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații, plângerile împotriva acțiunilor ilegale ale procurorului, care nemijlocit exercită acțiuni de urmărire penală, cererile privind accelerarea urmăririi penale, precum și recursurile depuse potrivit art. 437 alin. (1) pct. 3¹) și 4) pot fi înaintate și prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora. (3³) Demersurile, plângerile și cererile depuse prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document

pentru aplicare sfera și acțiunile de urmărire penală. Concordanța și sarcinile judecătorului de instrucție cu dreptul la viața privată sunt descrise de prof. Igor Dolea, privind obligația judecătorului de instrucție de a indica art. din CPP care admite ingerința și condițiile în care aceasta este admisă. Nu în ultimul rând, prof. menționează obligația judecătorului de instrucție de a justifica legalitatea ingerinței, cu privire la probele care au fost administrate anterior, care nu solicitau ingerințe în viața privată și să motiveze faptul imposibilității desfășurării normale a procesului, fără efectuarea măsurii care urma să fie autorizată, cu motivarea necesității într-o societate democratică și a proporționalității ingerinței.¹ Legislația vine în sprijinul, astfel, a dreptului la viața privată, garantării lui prin sarcinile judecătorului de instrucție menționate supra.

În acest sens, protecția dreptului la viața privată în cadrul controlului judiciar al urmăririi penale a devenit și este un subiect esențial, cu ocazia aplicării măsurilor în procesul penal. Există mai multe garanții procesuale pe care trebuie să le urmărească judecătorul de instrucție, prevăzut în legislația RM și judecătorul de drepturi și libertăți, prevăzut în legislația din ROM, echilibrul dintre investigarea infracțiunilor cu respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor implicate, din care face parte și dreptul la viața privată. În acest sens, judecătorii de instrucție/judecătorii de drepturi și libertăți, în legătură cu limitarea ingerinței în viața privată, **trebuie să urmărească ca orice măsură intruzivă trebuie să fie justificată și proporțională cu scopul urmărit.** În jurisprudența CEDO, sunt o multitudine de cauze pierdute ca urmare a încălcării dreptului la viața privată, tocmai datorită aplicării de către judecători greșit, asupra modurilor de aplicare. Nu spunem că este simplu de aplicat o normă, în situația în care, cauzele diferă tot timpul și nu există un tipar bine stabilit. De ex.:

• **durata excesivă a arestului preventiv** care este atributul judecătorului de instrucție (*cauza CtEDO Buzadji c. Moldovei*², referitoare la suspiciunea rezonabilă, care este o condiție sine qua non

electronic. (4) Demersurile, plângerile și cererile înaintate conform prevederilor alin. (1)–(3²) se examinează de către judecătorul de instrucție la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații și pot fi examinate prin intermediul videoconferinței, ce se dispune prin încheiere motivată, care poate fi atacată o dată cu încheierea emisă asupra fondului demersurilor, plângerilor sau cererilor înaintate. (5) În cazul examinării demersurilor, plângerilor și cererilor prevăzute la alin. (3²) prin intermediul videoconferinței, instanța de judecată asigură părților posibilitatea de a lua cunoștință de materialele cauzei. Demersurile, plângerile și cererile se depun la instanța competentă în număr egal de copii cu numărul părților implicate în proces, cu excepția cazurilor când acestea au fost depuse prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora. Transmiterea și aducerea la cunoștință a materialelor pot fi realizate și prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora. Părțile au dreptul să înainteze cereri, inclusiv de recuzare, să ofere explicații, să prezinte probe, inclusiv prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora. Dispozițiile alin. (3³) se aplică în modul corespunzător.

Art. 301 CPP RM. Acțiunile de urmărire penală efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție. (1) Cu autorizarea judecătorului de instrucție se efectuează acțiunile de urmărire penală legate de limitarea inviolabilității persoanei, domiciliului, limitarea secretului corespondenței, convorbirilor telefonice, comunicărilor telegrafice și a altor comunicări, finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului, precum și alte acțiuni prevăzute de lege. (2) Acțiunile de urmărire penală sub formă de percheziție, cercetare la fața locului în domiciliu și punerea bunurilor sub sechestru în urma percheziției pot fi efectuate, ca excepție, fără autorizarea judecătorului de instrucție, în baza ordonanței motivate a procurorului, în cazurile infracțiunilor flagrante, precum și în cazurile ce nu permit amânare. Judecătorul de instrucție trebuie să fie informat despre efectuarea acestor acțiuni de urmărire penală în termen de 24 de ore, iar în scop de control, i se prezintă materialele cauzei penale în care sînt argumentate acțiunile de urmărire penală efectuate. În cazul în care sînt temeiuri suficiente, judecătorul de instrucție, prin încheiere motivată, declară acțiunea de urmărire penală legală sau, după caz, ilegală. (3) În caz de neîndeplinire a cerințelor legitime ale organului de urmărire penală, efectuarea silită a examinării corporale, internarea persoanei într-o instituție medicală pentru efectuarea expertizei judiciare, luarea de probe pentru cercetare comparativă se face cu autorizarea judecătorului de instrucție.

¹ Dolea Ig. *Codul de procedură penală al Republicii Moldova*, ediția a 2-a, Chișinău, Editura Cartea Juridică, 2020, p. 860.

² *Hotărârea CtEDO pe cauza Buzadji c. Moldovei, din 05 iulie 2016, nr. 23755/07, & 92-94, 122.* Disponibilă: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-176063>

pentru o detenție legală, nu este suficientă pentru a justifica prelungirea detenției, în cadrul căreia Curtea a decis că a fost încălcat dreptul la viața privată)

- **lipsa motivării adecvate** (în *cauza CtEDO Boicenco c. Moldovei*¹, instanțele când au dispus prelungirea arestului, nu au indicat motivele considerate a fi împiedicat procesul sau s-ar putea ascunde sau comite alte infracțiuni. În acest sens, cu privire la deciziile de arest preventiv, judecătorii nu analizează suficient măsurile alternative care ar putea fi aplicate, de unde și încălcarea dreptului la viața privată)

- **cu privire la divulgarea informațiilor confidențiale, obținute datorită măsurii dispuse de judecător** (*cauza Batiashvili c. Georgia*²- înregistrările efectuate „au fost trimise unui canal de televiziune și transmise pe post înainte de punerea sub acuzare și de arestarea reclamantului”). Rolul judecătorului este și trebuie să conștientizeze și din corectitudinea aplicării de către organele abilitate și colectării de date de către acestea, ca urmare a măsurii dispuse de către acesta.

- **referitor la prelungirea arestului preventiv ca și durată excesivă a arestului preventiv**, direct răspunzător fiind judecătorul de instrucție (în *cauza CtEDO Pînzari v. Republica Moldova*³, măsura a fost contrară prevederilor legale și considerată o încălcare a dreptului la libertate și siguranță, care a afectat indirect și viața privată a reclamantului.).

- Problemele mult mai ample diferă în funcție de cauză, de persoanele implicate și nu în ultimul rând de practica judiciară, pe lângă cadrul legal.

Analizând rolul acestei instituții, una dintre cele mai importante garanții ale protecției vieții private este controlul judecătoresc, atât preventiv, cât și ulterior efectuării măsurilor investigative. Astfel, autorizațiile pentru percheziții, interceptări sau filaj trebuie să fie emise exclusiv de judecătorul de instrucție/judecătorul de drepturi și libertăți, care are rolul de a analiza detaliat și riguros justificarea măsurilor cerute. De exemplu, judecătorul poate refuza autorizarea interceptării comunicațiilor dacă apreciază că probele pot fi obținute altfel sau că măsura nu respectă proporționalitatea. Ulterior, judecătorul de cameră preliminară, prevăzută ca instituție în legislația din România, verifică legalitatea modului în care s-a desfășurat investigația, având posibilitatea de a exclude probele obținute ilegal sau disproporționat.

Este de menționat și *Decizia Curții Constituționale a ROM nr. 802/2017*⁴, care a reținut că utilizarea probelor obținute prin metode de supraveghere tehnică neautorizate sau fără respectarea condițiilor legale duc la nulitatea lor absolută. Aceasta oferă un cadru de protecție clar împotriva abuzurilor în procesul penal;

Jurisprudența CEDO și națională impune standarde înalte pentru ingerințele autorităților în viața privată, subliniind necesitatea respectării principiilor de legalitate, necesitate și proporționalitate. Respectarea acestor principii nu este doar o exigență juridică, ci o condiție a statului de drept într-o societate democratică, de care trebuie să se pronunțe judecătorii de instrucție/judecătorii de drepturi și libertăți.

¹ *Hotărârea CtEDO pe cauza Boicenco c. Moldovei, din 11 iulie 2006, nr. 41088/05, & 143-145.* Disponibilă: [file:///C:/Users/User/Desktop/Downloads/BOICENCO%20v.%20MOLDOVA%20-%20\[Romanian%20Translation\]%20by%20the%20Ministry%20of%20Justice%20of%20the%20Republic%20of%20Moldova.pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/Downloads/BOICENCO%20v.%20MOLDOVA%20-%20[Romanian%20Translation]%20by%20the%20Ministry%20of%20Justice%20of%20the%20Republic%20of%20Moldova.pdf)

² *Hotărârea CtEDO pe cauza Batiashvili c. Georgia, din 10.10.2019, nr.8284/07.* Disponibilă: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-196374>

³ *Hotărârea CtEDO pe cauza Pînzari c. Moldovei, din 27 septembrie 2018, nr. 46663/14.* Disponibilă: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-186714>

⁴ A se vedea Decizia CCR nr. 802, din 5 decembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.342 și art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, (M. Of. nr.116 din 06.02.2018), Disponibilă: https://www.ccr.ro/wp-content/uploads/2020/07/Decizie_802_2017.pdf

Analizând cauza CtEDO *Cășuneanu c. României*¹, acesta ilustrează difuzarea în presă a unor „fragmente ale convorbirilor dintre inculpați, obținute în urma interceptărilor telefonice în timpul operațiunii de supraveghere în cadrul cercetării penale, care au apărut în ziare înainte ca reclamantul și co-inculpatul să fie trimiși în judecată”. De asemenea, „**autoritățile au dezvăluit presei acte din dosarul penal – în special stenograme ale unor convorbiri telefonice interceptate de autorități în timpul operațiunii de supraveghere**”. În speță se menționează că au fost efectuate verificări în vederea stabilirii modului cum astfel de informații cu caracter secret au ajuns la presă și astfel să fie publicate, stabilindu-se că „*au fost copiate din referatul motivat al procurorului trimis Senatului în vederea obținerii avizului favorabil pentru arestarea preventivă a unuia dintre co-inculpați, care era senator*”. Ce reiese:

- în primul rând, a existat o autorizare de către judecătorul de drepturi și libertăți privind efectuarea măsurii a interceptării;
- odată cu măsura, se cunoștea de către judecătorul de drepturi și libertăți și calitatea co-inculpatului, senator;
- s-a dispus măsura fără a solicita aviz din partea Senatului, cu privire la măsura de interceptare;
- cu toate că faza de urmărire penală este nepublică, există în această fază un referat al procurorului trimis Senatului, care conține informațiile cu caracter secret din dosar;

Întrebări:

1. pentru interceptare este suficientă autorizarea din partea judecătorului de drepturi și libertăți, fără a se solicita avizul Senatului în acest sens;

2. De ce pentru arestarea preventivă este necesar avizul din partea Senatului.

Răspuns: atât măsura autorizării interceptării, cât și arestarea preventive sunt măsuri intrusive în viața privată. Prezentarea informațiilor cu caracter secret din dosar în această fază este ilegală, cu atât mai mult încălcându-se dreptul la viața privată.

Propunere: referatul privind obținerea avizului arestării preventive să fie înaintat judecătorului de drepturi și libertăți.

O altă formă a controlului judiciar în faza urmăririi penale este cea a măsurilor preventive.

Controlul judiciar în ROM este o măsură preventivă care impune anumite restricții asupra libertății unei persoane în cadrul unui proces penal, fără a recurge la măsura arestului preventiv. Deși este considerată o alternativă mai puțin intruzivă, poate afecta drepturile fundamentale, inclusiv **dreptul la viață privată**.

În cazul controlului judiciar ca măsură preventivă, restricțiile impuse pot include **interdicția de a părăsi țara, obligația de a se prezenta periodic la autorități și limitarea contactului cu anumite persoane**. Aceste măsuri trebuie să fie proporționale și justificate pentru a nu încălca drepturile fundamentale ale individului.

Controlul judiciar poate restrânge astfel mai multe **drepturi fundamentale**, în funcție de obligațiile impuse de instanță. Printre cele mai afectate drepturi se numără:

- **Dreptul la liberă circulație** – persoana aflată sub control judiciar poate avea interdicția de a se deplasa în anumite zone, de a părăsi țara;
- **Libertatea de asociere și comunicare** – se poate impune interdicția de a lua legătura cu anumite persoane, inclusiv martori sau alți inculpați.

¹Hotărârea CtEDO pe cauza *Cășuneanu c. României*, din 16 aprilie 2013, nr. 22018/10. Disponibilă: <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Casuneanu-impotriva-Romaniei.pdf>

• **Dreptul la muncă** – dacă restricțiile afectează posibilitatea de a călători sau de a interacționa cu anumite persoane, acest lucru poate influența, din punct de vedere al dreptului la viața privată, activitatea profesională.

• **Dreptul la viață privată** – obligația de a se prezenta periodic la autorități poate crea un sentiment de intruziune în viața personală și senzația unei supravegheri constante;

• **Libertatea individuală** – controlul judiciar impune restricții care pot afecta autonomia personală.

Este esențial ca măsura să fie **proporțională** și justificată, pentru a evita încălcarea excesivă a acestor drepturi.

Pentru a proteja **drepturile fundamentale** ale persoanelor aflate sub control judiciar ca măsură preventivă, pot fi luate diverse măsuri, inclusiv:

• **Contestarea măsurii** – inculpatul poate solicita revocarea sau modificarea controlului judiciar dacă există motive temeinice;

• **Limitarea restricțiilor** – instanțele trebuie să se asigure că măsurile impuse sunt **proporționale** și nu afectează excesiv libertatea individului;

• **Respectarea dreptului la apărare** – persoanele vizate au dreptul la **asistență juridică** și la contestarea deciziilor în instanță, ca mod al garanției de respectare a acestui drept, al vieții private;

În Republica Moldova, controlul judiciar al procedurii prejudiciare este dispus de instanțele judecătorești, conform legislației în vigoare. Puterea judecătorească este independentă, în cadrul căroră măsurile judiciare trebuiesc aplicate în strictă conformitate cu legea. În privința controlului judiciar, nu există în legislația RM aplicarea acestuia în cadrul aplicării măsurilor preventive.

Concluzii și recomandări:

În prezent, legislația și practica judiciară asigură în mare parte un echilibru rezonabil, întrucât, în practică se creează probleme legate de interpretarea și aplicarea proporțională a măsurilor invazive. În acest sens, au fost și sunt semnalate frecvent cazuri de autorizări insuficient motivate sau disproporționate, ceea ce indică nevoia unei clarificări suplimentare a criteriilor de aplicare a măsurilor restrictive.

De asemenea, remediile judiciare existente, deși utile, sunt uneori tardive și insuficient accesibile persoanelor afectate, ceea ce reduce eficiența protecției juridice.

Pentru consolidarea acestei protecții, a dreptului la viață privată, în contextul urmării penale, se impun următoarele măsuri și propuneri clare de modificare legislativă și procedurală:

1. Clarificarea și detalierea criteriilor legale pentru autorizarea măsurilor intruzive:

- Modificarea art. 138 și următoarele din CPP ROM, prin introducerea unor criterii clare și detaliate privind gravitatea faptelor pentru care pot fi dispuse interceptări și filaje;

- Stabilirea unor cerințe obligatorii de motivare detaliată pentru autorizările emise de judecător, inclusiv justificarea explicită a proporționalității și necesității măsurii dispuse.

2. Consolidarea controlului judiciar preventiv:

- Instituirea obligativității unei audieri preliminare în fața judecătorului de drepturi și libertăți, în care avocatul și suspectul să poată contesta eficient propunerea de autorizare a măsurilor invazive înainte de aplicarea acestora.

Implementarea acestor propuneri ar avea următoarele efecte:

• Creșterea calității și transparenței deciziilor judecătorești privind măsurile investigative, diminuând astfel riscul abuzurilor;

• Îmbunătățirea încrederii publice în sistemul judiciar prin asigurarea unor garanții mai clare și a unor remedii judiciare eficiente;

• Reducerea numărului de cazuri adresate Curții Europene a Drepturilor Omului prin soluționarea eficientă a încălcărilor la nivel național.

Pentru a concluziona succint, adoptarea acestor modificări legislative și procedurale ar contribui semnificativ la consolidarea statului de drept, la protejarea efectivă a drepturilor fundamentale și la realizarea unui echilibru sustenabil între nevoile securității publice și respectarea vieții private părților.

Cu privire la măsura aplicării controlului judiciar, propunerea constă în aceea de a exista solicitarea către avocați de a verifica dacă măsurile sunt aplicate corect, legal și just, pentru a fi constatat/sau nu abuzul și înlăturat în situația în care s-a produs. În cazul acestor abuzuri, să existe și solicitarea și sesizarea organizațiilor pentru drepturile omului.

Referințe bibliografice:

1. Decizia CCR nr. 802, din 5 decembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.342 și art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, (M. Of. nr.116 din 06.02.2018), Disponibilă:
https://www.ccr.ro/wp-content/uploads/2020/07/Decizie_802_2017.pdf
2. Dolea Ig. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, ediția a 2-a, Chișinău, Editura Cartea Juridică, 2020, 1407 p.
3. Hotărârea CtEDO pe cauza Batiashvili c. Georgia, din 10.10.2019, nr.8284/07. Disponibilă:
<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-196374>
4. Hotărârea CtEDO pe cauza Boicenco c. Moldovei, din 11 iulie 2006, nr. 41088/05, Disponibilă:
[file:///C:/Users/User/Desktop/Downloads/BOICENCO%20v.%20MOLDOVA%20-%20\[Romanian%20Translation\]%20by%20the%20Ministry%20of%20Justice%20of%20the%20Republic%20of%20Moldova.pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/Downloads/BOICENCO%20v.%20MOLDOVA%20-%20[Romanian%20Translation]%20by%20the%20Ministry%20of%20Justice%20of%20the%20Republic%20of%20Moldova.pdf)
5. Hotărârea CtEDO pe cauza Buzadji c. Moldovei, din 05 iulie 2016, nr. 23755/07, Disponibilă:
<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-176063>
6. Hotărârea CtEDO pe cauza Cășuneanu c. României, din 16 aprilie 2013, nr. 22018/10. Disponibilă: <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Casuneanu-impotriva-Romaniei.pdf>
7. Hotărârea CtEDO pe cauza Pînzari c. Moldovei, din 27 septembrie 2018, nr. 46663/14. Disponibilă: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-186714>